

**SHAHAR AHOLISINI JAMOAT TRANSPORTIDA TASHISHDA
HARAKAT MUNTAZAMLIGINI OSHIRISH YO'LLARI**

G'iyosiddinov Bobur Baxtiyorovich
Toshkent Davlat Transport Universiteti
“Transport iqtisodiyoti” kafedrası dotsenti

Otanazarova Charos Baxtiyor qizi
Magistratura 1-bosqich talabasi

ANNOTATSIYA

Mazkur tadqiqot ishida jamoat transportida yo'lovchilarni tashishda yo'lovchilarga ko'rsatilayotgan xizmatlarning samaradorligini oshirish yo'llari, xususan bekatlarning o'tkazish qobiliyatini oshirish asosida yo'lovchilarga qulayliklar yaratish haqida so'z yuritilgan. Bu borada yo'lovchilarni tashishda yangicha va zamoviy texnologiyalarni ishlab chiqish, ushbu faoliyat yo'nalishlari bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirish, muammolarni tahlil qilish va bartaraf etish bo'yicha takliflar berilgan.

Kalit so'zlar: transport, yo'lovchilar, smart bekat, display, geo-tracker.

ANNOTATION

In this research work, it is discussed ways to improve the efficiency of services provided to passengers in public transport, in particular, to create amenities for passengers based on increasing the capacity of stations. In this regard, proposals were made for the development of new and modern technologies for passenger transportation, the implementation of scientific research in these areas of activity, the analysis and elimination of problems.

Keywords: transport, passengers, smart station, display, geo-tracker.

KIRISH

So‘nggi yillarda aholiga avtotransport xizmati ko‘rsatishni yaxshilash, jamoat transporti yo‘nalishlari tarmog‘ini kengaytirish va harakat tarkibini zamonaviy, ekologik toza

avtobuslar bilan yangilash bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda. Xususan,

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 16-fevraldagi PQ-59-son qarorida Termiz

shahrida jamoat transporti tizimini takomillashtirish bo‘yicha “YO‘L XARITASI” ishlab

chiqildi. Aholining yuqori sifatli va qulay yo‘lovchi tashish xizmatlariga bo‘lgan ehtiyojlarini to‘liq

qondirish, sohada bozor tamoyillarini joriy etish, xususan moliyalashtirish tizimi va tarif

siyosatini takomillashtirish, shuningdek mazkur faoliyat yo‘nalishlari bo‘yicha ilmiy

tadqiqotlarni amalga oshirish, muammolarni tahlil qilish va bartaraf etish bo‘yicha ushbu

tadqiqot ishida takliflar berilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Hozirgi kunda mamlakatimizda ishlab chiqarish

kuchlarining transportga bo‘lgan xarajatlarini sezilarli darajada tejash-bu ishlab chiqarilayotgan mahsulot va butun iqtisodiyotning raqobatdoshligini oshiradi.

Buning uchun

esa transport-logistika sohasini rivojlantirish zarurdir. Yo‘lovchi tashishning asosiy maqsad va

vazifasi aholining transportga bo‘lgan ehtiyojini kerakli sifatda qondirishdan iborat. Shahar

jamoat transporti tizimida yo‘lovchi tashish sifatini oshirish uchun jamiyatning transport

sohasidagi ehtiyojlari oldiga bir qator masalalar qo'yilgan. Bu borada yo'nalishdagi jamoat transportining marshrutdagi faoliyati tahlillar va kuzatuvlar asosida o'rganib chiqildi.

Aholiga xizmat ko'rsatishda shahar yo'lovchi transporti sifatini oshirish dolzarb vazifalardan biridir. Ushbu yo'nalish yirik shaharlarda eng katta ahamiyatga ega, chunki

shaxsiy transportdan foydalanadigan aholining soni keskin ortishi bilan jamoat transportining

rentabelligi pasayadi va shuning uchun transportni tashkil etish samaradorligiga katta ta'sir

ko'rsatadi.

Jamoat transporti sifatini yaxshilash muammosiga ko'plab ishlar bag'ishlangan bo'lishiga

qaramay, tadqiqotchilar yo'lovchi tashishning sifat ko'rsatkichlari va ularning standart

qiymatlari bo'yicha aniq bir fikrga kelishmagan.

Aniq mezon va talablarning to'liq bajarilmayotganligi ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatiga ta'sir

ko'rsatmay qolmaydi, bu esa o'z navbatida harakatlanuvchi tarkibning marshrutlar bo'yicha

noaniq taqsimlanishiga hamda transport vositalarining ma'lum interval bo'ylab harakat qila

olmasligiga olib keladi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi ham aynan shahar yo'nalishlari bo'ylab yo'lovchilarni tashish

sifatini yaxshilashdir. Xususan, sinov tadqiqoti sifatida shahardagi 15-yo'nalishli jamoat transportining harakat intervali kuzatuvlar orqali o'rganilib, tahlil qilindi.

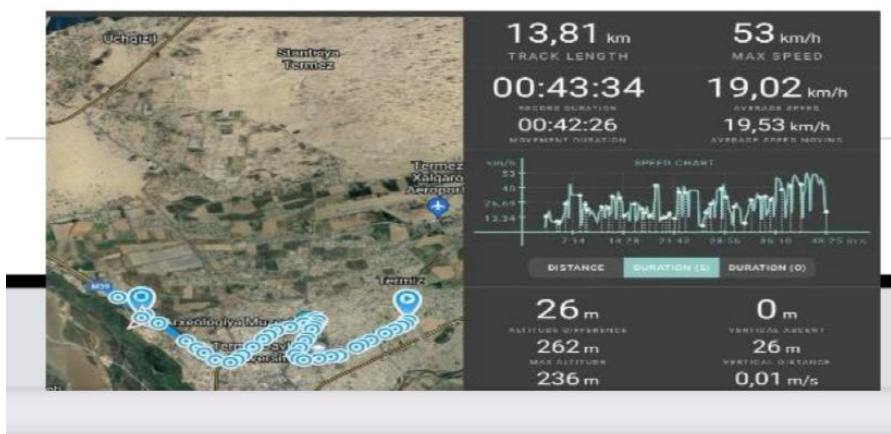
Bunda

jamoat transportining hozirgi harakatdagi holati va faqat bekatlarda to'xtash orqali yo'lovchilarni chiqarib-turishi o'zaro taqqoslandi.

T/R	To'xtash bekatlari nomi	Masofasi, km	
		Punktlar orasida	Boshlang'ich bekatda
1	Shimoliy avtoshoxbekat (Yashil Dunyo savdo majmuasi)	0	0
2	Olimpiya zahiralar kolleji	0.5	0.5
3	Surxon market	0.6	1.1
4	Ferudun restorani	0.7	1.8
5	Termiz davlat universiteti	0.8	2.6
6	Aloqachilar bekati	0.6	3.2
7	Turon bekati	0.5	3.7
8	"Korzinka" savdo markazi	0.4	4.1
9	Prezident maktabi	0.85	4.95
10	Temir yo'l vokzali	0.6	5.55
11	Onkologiya shifoxonasi	0.74	6.29
12	OITS dispanseri	0.5	6.79
13	Sayrob bekati	0.74	7.53
14	Mashhura diagnostika klinikasi	1.3	8.83
15	Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi	0.95	9.78
16	Akademik litsiy	0.84	10.62
17	Qahramon mahalla	2.19	12.81
18	Termiz shahar avtoshoxbekat	1.0	13.81

TAHLIL VA NATIJALAR MUHOKAMASI

Sinovdagi jamoat transportining Shaxardagi Avtoshoxbekatdan "Yashil Dunyo" savdo majmuasigacha bo'lgan qatnovdagi vaqti zamonaviy "Geo tracker" ilovasi orqali hisoblab chiqilganda, avtobus harakat vaqtida jami 40 marta to'xtashlarni amalga oshirdi va belgilangan manzilga yetib borish uchun 43 daqiqa 34 soniya vaqt sarfladi.

1-rasm. Shaxardagi Avtoshoxbekatdan "Yashil Dunyo" savdo majmuasigacha

bo‘lgan qatnovdagi joriy holat

Sinovning keyingi bosqichida geo-tracker ilovasi yordamida yo‘lovchilarning maksimal va

minimal chiqib-tushishlari hisobga olinib, belgilangan standartlar asosida bekatlar ratsional

joylashtirildi. Avtobus harakat vaqtida faqatgina belgilangan bekatlardagina to‘xtab harakatlandi hamda 18 marotaba to‘xtalishlarni amalga oshirdi. Sinov natijasida Avtobus 28

daqiqa 12 soniyada manzilga yetib keldi va bu ko‘rsatkichi bilan dastlabki holatdan 15 daqiqa

22 soniya tejab manzilga ertaroq yetib keldi.

2-rasm. Shaxardagi Avtoshoxbekatdan “Yashil Dunyo” savdo majmuasigacha bo‘lgan taklif qilinayotgan holat

Xulosa Jamoat transportining harakat davomida bekatlarga to‘xtab turishidan tashqari to‘xtab

behuda vaqt sarflashi yo‘lovchilarning manzillariga yetib borish vaqtlarini ma’lum muddatga

kechiktiradi, avtobusning yoqilg'i xarajatini oshiradi, shuningdek jamoat transportini yo'lining qatnov qismiga to'xtashi natijasida yo'lining o'tkazish qobiliyati bir muncha kamayib, piyodalar va boshqa avtotransportlar harakatiga xavf soladi.

Adabiyotlar

1. Mirziyoev Sh.M. Aholiga transport xizmati ko'rsatish, hamda shaharlar va qishloqlarda avtobuslarda yo'lovchilar tashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida. Prezident qarori PQ № 2724, 10.01.2017 y.
2. Shamsutdin M. A. JAMOAT TRANSPORTI FAOLIYATIDA AVTOBUS BEKATLARINING O'TKAZISH QOBILIYATINI OSHIRISH ASOSIDA SAMARADORLIKKA ERISHISH: JAMOAT TRANSPORTI FAOLIYATIDA AVTOBUS BEKATLARINING O'TKAZISH QOBILIYATINI OSHIRISH ASOSIDASAMARADORLIKKA ERISHISH. – 2023.
3. Baxtiyor o'g'li A. R. HAVONI TOZALASH FILTRIDAN O'TAYOTGAN CHANGMIQDORINING SLINDR-PORSHEN GURUHINI YEYILISHIGA TA'SIRI //RESEARCH AND EDUCATION. – 2022. – C. 91.Open Academia: Journal of Scholarly ResearchVolume 2, Issue 2, February, 2024
ISSN (E): 2810-6377Website: <https://academiaone.org/index.php/4>
4. Shamsutdin o'g'li M. A., Baxtiyor o'g'li A. R. ANALYSIS OF IMPROVING THE EFFICIENCY OF TERMIZ CITY PUBLIC TRANSPORT STATIONS //Intent Research Scientific Journal. – 2023. – T. 2. – №. 11. – C. 6-10.
5. Shamsutdin o'g'li M. A. WHAT IS THE EFFICIENCY OF LOGISTICS IN SURKHANDARYA REGION? //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 36. – №. 2. – С. 104-106.
6. Chori o'g'li X. A., Shamsutdin o'g'li M. A. THE USE OF EFFECTIVE METHODS IN TEACHING TRANSPORT LOGISTICS AND ENGINEERING //Journal of new century innovations. – 2023. – Т. 43. – №. 2. – С. 55-58.